

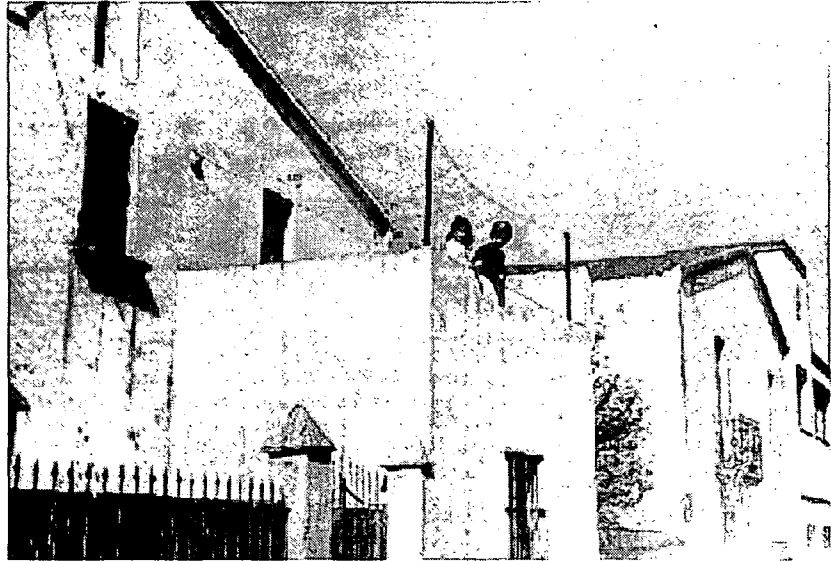
JOSEP LLADÓ i PASCUAL

del carrer de la pilota i del carrer de les monges

En el tan ben documentat article de l'Enric Subiñà i Coll, aparegut en el darrer número de *fontes*, intitulat *La Font de Sant Domingo*, relatiu al conflicte de les aigües d'aquesta font, hi ha un paràgraf, quasi al final, que m'ha cridat fortament l'atenció i que, per considerar erroni el que s'hi diu, crec convenient presentar aquesta esmena per evitar possibles confusions als qui, en el futur, puguin sentir interès per estudiar el desenvolupament urbanístic d'Argentona. No sigui això considerat en detriment de la vàlua del sobredit escrit, que és d'una gran qualitat i fa valuoses aportacions per a un millor coneixement d'aquell episodi de l'Argentona vuitcentista.

El paràgraf a què fem referència és aquell que diu: «...Però el més interessant del document és que ens situa en un altre espai públic: el joc de la pilota. En donar l'afrontació de llevant (cap a la riera d'Argentona) diu: "en la qual es troba actualment lo joc de la pilota". Pel que sembla feien servir la paret de l'eixida per aquest joc que era tan popular en aquells moments. Per això no ens ha d'estranyar que el carrer de Sant Julià se l'hagués anomenat antigament com de la pilota».

Jo no sé si el joc de la pilota, el frontó, la pilota basca, o com vulgueu dir-ne, havia tingut gaire popularitat en l'Argentona dels nostres passats. Potser sí. El que puc dir amb certesa és que mai el

carrer de Sant Julià, ni popularment ni oficialment, havia estat conegut amb el nom d'aquell joc. Sí que ho era —i ho és, encara— el de més amunt i així ho recordava el rètol col·locat pel primer ajuntament democràtic post-franquista: "Carrer d'Àngel Guimerà. Popular: **de la Pilota**", avui substituït per un altre molt menys explícit. I sí que, segons en Jaume Clavell m'havia explicat en més d'una ocasió, el joc de la pilota estava relacionat amb el nom d'aquest carrer, però no per ésser escenari del joc, sinó per la seva connotació política. Clavell atribuïa el nom del carrer a la simpatia d'un sector polític argentoní per l'ideari de la revolució francesa. El *jeu de la paume* és el nom que rep el conegut jurament de l'Assemblea Nacional francesa, pel qual els diputats de la burgesia exigiren de deliberar en comú amb els altres estaments (eclesiàstic i noblesa) del que n'havien quedat

marginats per l'Antic Règim.

La política del veí Estat era seguida molt de prop per Catalunya des dels seus inicis i tenia en el nostre país els seus adeptes. No seria d'estranyar, doncs, que un ajuntament de signe liberal volgués denominar el naixent carrer amb el nom que havia passat a ésser símbol revolucionari: el joc de la palma o de la pilota. És clar que això no és més que una especulació, sense confirmació documental, de l'amic Clavell i que, per tant, corre el mateix risc d'error que la de Subiñà.

Sia com sia, l'actual carrer d'Àngel Guimerà ja el trobem designat oficialment amb el nom **de la Pilota** (o del **Joc de la Pilota**) des de principis del segle XIX, quan encara faltaria força més de mig segle per obrir-se el de Sant Julià, en els terrenys coneguts per "l'hort de Marc Antoni", situats entre el carrer de la Pilota i el dels Rosers.

Can Fontané fou la darrera de les cases existents a l'hort de Marc Antoni abans de la urbanització del carrer de Sant Julià, en el qual va quedar inclosa. El seu espai avui l'ocupa l'habitatge i taller mecànic d'en Perejoan Fontané

En efecte, no és fins el 8 d'abril de 1882, que el propietari d'aquell hort, el senyor Lluís Fornells i Déu, sol·licita la corresponent autorització de l'Ajuntament per obrir un carrer que des del de les Parres, en línia recta a la casa d'en Jaume Collet, trobés sortida al

Segons en Jaume Clavell,

el joc de la pilota estava relacionat

amb el nom d'aquest carrer,

però no per ésser escenari del joc,

sinó per la seva connotació política.

Clavell atribuïa el nom del carrer a la

simpatia d'un sector polític argentoni

per l'ideari de la revolució francesa

Camí Ral de Granollers pel pas públic on hi havia un safareig del mateix propietari i la casa d'en Jaume Donadeu.

Aquest safareig seria d'ús públic, ja que tenia el dret (a l'igual que un altre existent a l'"hort d'en Ros", on anys més tard s'obri-

ria el carrer de Sant Miquel) de rebre les aigües sobrants de la font de Sant Domènec; dret del qual Fornells renunciaria l'octubre del mateix any, en començar-se a urbanitzar el carrer, passant des d'aleshores totes les aigües sobrees al d'en Ros, que esdevindria l'únic comunal, quedant fora de servei uns anys més tard quan Mn. Rosés, en conveni amb l'Ajuntament, construiria el de l'"hort del Rector" on avui hi ha la font de la plaça Nova.

El carrer s'edificà accelerada-

ment, encara que amb problemes. Per l'agost de 1882 Mariano Prat i Prat sol·licitava permís per a construir la primera casa "en la calle dels Rosers, dando fachada en la nueva calle en construcción". El carrer, doncs, no tenia nom i aquell mateix mes l'Ajuntament el "bateja" amb el de Sant Julià "por ser patrón del pueblo y no tener ninguna calle con su nombre".

Per cert que la construcció va començar amb mal peu, ja que pel juny de 1883, el Consistori mana al Sr. Mariano rectificar la façana, per no ajustar-se al pla presentat.

Pel maig de 1883 és el mateix senyor Fornells qui ha de recórrer a l'Ajuntament, demanant que l'amplada del carrer fos de sis metres en lloc de set, com marcaven els plànols, ja que els solars de la part de sobre li quedarien curts. Segurament aquesta petició venia fonamentada, com tot seguit veurem, per la possibilitat de vendre sis solars destinats a la construcció del col·legi de les monges. Si bé la llargada dels solars seria suficient per a un habitatge normal, un metre més permetria que l'edifici quedés totalment aïllat, podent comunicar per la seva part posterior els patis previstos a l'esquerra i a la dreta del mateix.

L'Ajuntament accedeix a la petició i al mes següent el rector Mn. Ramon Rosés presenta la

sol·licitud per a la construcció de l'edifici. La Corporació Municipal, presidida per l'alcalde Joan Plandolit, tenint en compte l'objecte de l'edifici i la gran millora que representa per a la vila, aprovà i concedí l'oportuna autorització.

El carrer, amb poc més de cinc anys, quedà edificat, però només fins a l'altura del que avui és el passatge dels Rosers. Malgrat que es comunicava amb el Camí Ral de Granollers pel pas públic, usat d'antic per a accedir al safareig del qual ja hem parlat, els patis de les cases d'Ignasi Collet (que es trobava on avui hi ha la fàbrica Grumbe) i d'en Jaume Donadeu (actual habitatge i taller de reparacions de la família Perajoan-Fontané) representarien un impediment per a la total urbanització i comunicació. Aquesta no es realitzà plenament fins a l'agost de 1892 en què el Consistori, en la sessió del dia 24, tenint en compte la necessitat de prolongar el carrer fins a la carretera, decidí rectificar el plànol de la localitat.

Aquesta és la petita història del carrer de Sant Julià, que des de l'obertura del col·legi de les Religioses Franciscanes també se'n digué popularment "de les Monges", però que mai, ni verbalment ni per escrit, ni popularment ni oficial, se n'ha dit carrer de la Pilota. (Ei, que jo sàpiga!).

Perruqueria
"PERE MACO"
C/ Dr. Farrero, 2 - Tel. 756 08 60 - 08310 ARGENTONA

FOTOS 1 HORA

INSTANTS FOTOGRAFIA

- Revelat 1 hora • Material fotogràfic
- Reportatges socials • Fotocòpies color làser
- Sessions d'estudi

Carrer Gran, 43 - Tel.: 93 756 05 77 - Argentona